

ДОБРЫЯ ПРЫКМЕТЫ

Б. ПЛЕЧІНА,

задачы аддзела мастацтва Гомельскай абласной бібліятэкі імя Ул. І. Леніна

Гомель — горад культурных традыцый. Творчым работнікам, а таксама шматлікім аматарам мастацтва для ўдасканалення сваіх ведаў і далейшага вывучэння мастацтва патрэбны кнігі, якія б з'яўляліся своеасабытнымі падручнікамі. Без гэтага немагчыма дасягнуць творчы рост.

У сярэдзіне 1963 года па шматлікіх просьбах чытачоў было вырашана стварыць пры абласной бібліятэцы аддзел літаратуры па мастацтву. У той час у бібліятэках адасобных цэнтраў Беларускай абласной бібліятэкі не было. Паміж імямі інтэлектуальнай катэгорыі работнікаў Дзяржаўнай бібліятэкі БССР імя Ул. І. Леніна. Аддзел пачаў працаваць у верасні 1963 года.

У фондзе аддзела, апроч кніг па музыцы, тэатру, кіно, выяўленчаму мастацтву, нот і альбомы, вялікая колькасць падборак рэпрадукцый, калекцыя паштоўкаў (больш за паўтысяч), 27 назваў перыядычных выданняў па мастацтву, каля 70 дыяфілімаў, даведнічых выданняў.

Пры жаданні нашы чытачы могуць паслухаць лекцыю ці нейкі іншы музычны твор. Аддзел мастацтва абласной бібліятэкі мае кінамагнітафон, праграмавальнік, праектар для дэманстрацыі дыяфілімаў.

Аддзел мастацтва стварае. Але гэта толькі пачатак справы. Галоўнае ж было наперадзе: ён павінен быў знайсці сваіх чытачоў. У гэтым паміж нам шырокае рэклама: экскурсіі чытачоў у бібліятэку, інфармацыя па радыё, праз газету, у творчых арганізацыях горада. Лекцыі аддзел меў больш за тысячы чытачоў. Гэта музыканты, мастакі, скульптары, архітэктары, выкладчыкі ВНУ, тэхнікумаў, школ, інжынеры і тэхнікі, урачы, рабочыя, навушчыкі.

Цяпер мы ўжо можам гаварыць пра свой актыв, пра сваіх пастаянных чытачоў. За мінулы год выдана каля 16 тысяч кніг па розных відах мастацтва, сям'я іх намятаў твораў па гісторыі мастацтва Беларусі.

Паміж нас абслугоўваюць чытачоў даведнічым апарат, створаны ў аддзеле — сістэматычны і алфавітны каталог нот, картатэка перыядычных выданняў па мастацтву, картатэка нот, змешчаных у перыядычных выданнях, алфавітны картатэка паштоўкаў і дыяфілімаў.

Пры нашым аддзеле працуе лектар па мастацтву. Яго наведваюць не толькі пастаянныя чытачы, але і студэнты вышэйшых навуковых устаноў, тэхнікумаў, навушчы профтэхучылішчаў, курсанты інстытута ўдасканалення навушчынаў вобласці І. І. І.

У лекторы чытачы сустракаюцца з агляднымі і рэжысёрскімі кіно, тэатра, слухаюць лекцыі, канцэрты, удаляючыся ў амерыканскія кнігі і канцэрты. Выступалі ў нас заслужаныя артысты РСФСР, якія ўдзельнічалі ў фільме «Цім Доль». Д. Ільчэнка, інжынер-аэрацыйны студыя «Беларусьфільм» І. Шульман, тэатральны крытык Г. Колас, група артыстаў Беларускай арміі, музыкантаў І. Аўрабач і іншыя.

Але ў асноўным лекторы вядуць нашы актывы-чытачы. Правадзім мы вусны часопіс, які называецца «Навіны тэатральнага мастацтва». Аб новым у драматургіі расказваў заслужаны дзеяч мастацтваў БССР галоўны рэжысёр абласнога драматычнага тэатра Ю. Арыянскі, другую старонку часопіса «Повае ў рэпертуары абдэрама тэатра» вядуць заслужаны артысты БССР А. Каменская, А. Каменскі, артысты Ф. Іванюк, І. Дымана, М. Кукліна і інш.

З лекцыямі-канцэртамі «Кампа-

затары «магутнай ічуні». Вялікі рускі кампазітар М. Гайна і многія іншыя выступалі выкладчыкі музычылішча В. Дворова, Г. Лескіна, А. Працанка, і таксама вучы музычылішча.

Для знаёмства чытачоў з лепшымі творамі рускага, савецкага і сусветнага выяўленча-рабочнікі аддзела пастаянна афармляюць тэматычныя экспазіцыі рэпрадукцый карцін.

Для нагляднага знаёмства чытачоў з работамі выдатных мастакоў маюць сістэматычна дэманструем унікальныя скульптуры або карціны з фондаў мастацтва музея.

Сваёй нашога фонду мы раскрываем шляхам кінавыяўлення, паказам, а таксама выяўленчых выставаў у раёны і вобласці.

Наш аддзел — добры шэф універсітэцкай культуры. Ён прыняў удзел у правядзенні семінара ўніверсітэцкай культуры семінара. Мы распрацавалі ўніверсітэцкай культуры, а таксама бібліятэка вобласці агляда на тэмы: «Музыка ў жыцці Ул. І. Леніна», «Першае знаёмства з мастацтвам», «Як стварэння кінафільма», «К. Сіманаў» (да 50-годдзя з дня нараджэння) і іншыя.

Найбольшымі сваімі абавязкам лічым практычную дапамогу бібліятэкам вобласці ў прапагандзе эстэтычных ведаў. З гэтай мэтай мы вывучалі работу бібліятэкі Петрыкаўскага раёна. Яны атрымалі рад практычных і метадычных парадак, які палепшыў прапаганду эстэтычных ведаў. Абагулены і распаўсюджаны вопыт Імураўскай сельскай бібліятэкі Рэчыцкага раёна па эстэтычным выхаванні жанароў вёскі І. І. І.

Пытаннем эстэтычнага выхавання працоўных быў прысвечаны абласны семінар работнікаў раёнаў і гарадскіх бібліятэк, а таксама раёныя семінары загадчыкаў бібліятэк вёскі і клубы.

Цяпер мы арганізоўваем вялікую выставку работ скульптараў, мастакоў і графікаў краіны, прысвечаных Ул. І. Леніну, пачатыя дэманстрацыя ў «Ленінцы» скульптара М. Андрэева. Актыўнашага лекторыяў разам з абласным Домам народнай творчасці рыхтуе лекцыю-канцэрт «Савецкая песня за 50 год».

Напэўна, былі ў нашай рабоце і недахопы, звязаныя ў першую чаргу з недастатковым вопытам. Але мы спадзяемся з дапамогаю актыву выканання гэтых задач, якія сёння стаяць перад прапагандастамі кнігі.

Уважлівы бачыні, як расце наш чытач, як пашырэння яго круглага, як выніцае ён да вялікага свету мастацтва. Гэта — добрыя прыкметы.

ДРУГАЯ ПРАФЕСІЯ

А. ПАУЛОУСКІ,

грамадскі намеснік старэйшага калгаса «Пражэктар» па культуры, завуч Сявядскай сярэдняй школы Лепельскага раёна

Неўзабаве клуб стаў сведкам лічба адной урачэсці: пасяжалі ў хлябаробы сем працавітых хлопцаў калгаса. І зноў прывітанні, падарункі... Пад агляданымі прысутных хлопцам уручылі накіраваны на вучобу ў школу механізацыі сельскай гаспадаркі.

Да моманту нашата мерапрыемства мы старанна рыхтуемся разам з загадчыкам Слабадскага сельскага клуба Гайна Васільем Міхнавічам і актывістамі клуба. Вяскою праводзілі святая першую барэзку. Яго, арганізавалі над дэвізам «Ляжа зерне ва ўрадлівую зямлю». Раіцаў механікаў абстаўка Ф. Дзякоў ва ўрачэскай абстаўка Узяў на цэнтральнай сядзібе калгаса сцяг, які сімвалізаваў пачатак вясновай сятбы. Увечары ў клубе правалі вусны часопіс. На яго «старонках» выступілі аграном, бригадзіры, механізатары. Ажывіў часопіс паказ светлагунавай газеткі «Працоўны дзень нашата калгаса». У заключэнне вечава аб'явіў канцэрт.

Удася вечар «Добрая зямля, калі рук не шнадаваць», прысвечаны ўшанаванню обіярэў «Васіль Іванавіча Грыдушкі», які дваццаць гадоў працаваў у калгасе трактарыстам, і маладзёжбычкі Іосіфа Францішка Аляхновіча, правадзіў на пенсію паважанай у калгасе працаўніцы Аляксандры Мінаўны Зубовіч.

У гэтыя дні нашы актывісты рыхтуюцца да «Снежная фестывалю» — вясёлага свята правадзіў зямлю. Мы на ім падавіваем вынікі нарыхтоўкі да вясновых работ, адначасна працу лепшых калгаснікаў.

Пра жыццё калгаса мы расказваем у дэталі, які вядзем пад дэвізам «Славаўна пільдзесція годзе — дастойнае сустраць». На яго першыя старонкі запісаны: «У 1933 г. на працяглай дарозе ў вёсцы Слабада з'явіўся першы самаробны вельспед. Яго амістраваў мясцовы ўмелец М. Вогуз з колаў калаўроты». А побач — фотаздымак калгасніка Н. Дзякоў з уласным «Іжам». Подпіс гаворыць, што «У 1965 годзе 50 калгаснікаў набылі такія матацыклы». Альбом расказвае пра будаўніцтва ў калгасе жылых і грамадскіх будынкаў, пра добраўпарадкаванне вёсак, пра дабыццё цэльнай мерапрыемства, якія праводзіцца ў нашых клубах.

Мы шукаем новыя формы клубных работ, якія шырока прапагандаюць слаўны шлях нашых людзей за гады Савецкай улады.

Які ў нашым раёне, у нас таксама ёсць асяродкі культуры, іх пашырэння, актывізму культурна-масавую работу. Але ўсё ў раёне культуры і бібліятэкі вельмі трывожна. Часцей за ўсё ў гэтых устаноў культуры працуюць людзі без спецыяльнага адукацыі. Значыць, трэба нейкім чынам іх адукаваць і перш за ўсё вучыць іх семінары ж клубных і бібліятэчных работнікаў, на жаль, не сталі іх школай перадавога вопыту.

Вось на савецка раёнага аддзела культуры было вырашана выпуская інфармацыйна-метадычны лісток «Клубны вестнік». Яго пачэканне — асвятляць вопыт лепшых культурна-масавых, змяшчаць парады, які правесці тое ці іншае мерапрыемства. Тут на два зацверджаны сімвал рэдакцыйнага наліччя, у які ўваходзіць набыццё работнікаў культуры. Лісток гэты выходзіць раз на два месяцы і трапляе ў кожную нашу устаноў культуры.

Пра што ж гэта наш інфармацыйна-метадычны лісток? На яго старонках выступаюць лепшыя работнікі культуры, працаваўшы на ініцыятыўных форм работ. Напрыклад, селета ў першым нумары ліста загадчыка Дзегірскай сельскай бібліятэкі М. Мінула расказаў, як інавацыйна прамагі ён паставіў перадавога ўрачэскага работніка культуры. Лісток гэты выходзіць раз на два месяцы і трапляе ў кожную нашу устаноў культуры.

Пра што ж гэта наш інфармацыйна-метадычны лісток? На яго старонках выступаюць лепшыя работнікі культуры, працаваўшы на ініцыятыўных форм работ. Напрыклад, селета ў першым нумары ліста загадчыка Дзегірскай сельскай бібліятэкі М. Мінула расказаў, як інавацыйна прамагі ён паставіў перадавога ўрачэскага работніка культуры. Лісток гэты выходзіць раз на два месяцы і трапляе ў кожную нашу устаноў культуры.

Э. ПЕТРЫК, задачы аддзела культуры Шчучынскага райвыканкома.

Я. Паўловіч і М. Грышчанка на рэпетыцыі.

ПРАВА НА ВЯДУЧУЮ РОЛЮ

Таму так важна для артыста балега ўжо ў першыя гады работы ў тэатры мець магчымасць правесці сваё творчы здольнасці. І чым хутчэй малоды артыст знойдзе сябе, прайшоўшы шлях ад удзелу ў масавых сцэнах і танцах да выканання сольных партый, тым большых поспехаў ён дасягне на сцэне.

Яўген Паўловіч — адзін з маладых салістаў балега, але ўжо мае пэўныя сцэнічныя вопыты. Некалкі сезоны ён тэчуе на сцэне Беларускага тэатра оперы і балега. Аднак творчае жыццё маладога артыста па сутнасці яшчэ толькі пачалося і пачалося даволі ўдала.

У першыя гады работы ў тэатры Я. Паўловіч выканаў некалькі сольных партый, у тым ліку такія, як па-дэ-тэатра ў балеце «Лебядзінае возера» Чайкоўскага. А цяпер у рэпертуары маладога саліста вядучы класічны парты ў балеце «Золушка» і «Лебядзінае возера».

У Я. Паўловіча вонкавыя дэталі класічнага танцоўшчыка. І яго вельмі памалгі яму ў першых работах. Але адных прыродных дэталей, няхай нават добрых, лічба мала для класічнага танца.

Роля прынца Зіфрыда ў «Лебядзінае возера» — адна са складаных у балежным рэпертуары, своеасабытны творчы экзамен для кожнага вядучага танцоўшчыка. Складаная харэаграфічная мова спектакля патрабуе ад выканаўцы не толькі бездакорнай тэхнікі танца, але і вялікага асяродка майстэрства. Я. Паўловіч ужо неаднаразова выступіў ў гэтай адказнай парты. І прыёмы, што ад спектакля да спектакля палепшаецца тэхніка танца, расце прафесійнальнае майстэрства маладога артыста.

Аднак па сваіх творчых магчымасцях артыст мог бы выканаць гэтую партыю значна лепш. Яму неабходна правесці самастойнасць, адмовіцца ад прайманія іншых выканаўцаў. Заховаючы прыгожасць і вышкароднасць руху і поз, трэба дэмагчы большай працы і натуральнасці сцэнічных паводзінаў.

Найбольш блізка Я. Паўловічу лірычныя вобразы. І ў Зіфрыдзе ён падкрэслівае яго юнацкую лётучасць, пэтычаснасць. Такім і паўстае перад намі Зіфрыда — Паўловіч у першай дзеі балега. Але, на жаль, дзейны вобраз амаль не развіваецца. У выкананні артыста ішчы раз вядзе з'яўляецца некалькі манернасцяў. Мажасць руху часта пераходзіць у вясцасць, інтэрмасы. Гэта асабліва прыкметна ў танцавальным дзусе трэцяй дзеі. У рухах артыста хаваецца б бачыць большую закончанасць, упэўненасць, сілу, уласцівы таленту. Гэтага можа дэмагчы танцоўшчык, калі правесці цэлежную настойлівасць, працуючы ў трэнервакных класах.

Маладому артысту цяпер дачуна вельмі цяжка і адказная роля, роля Альберта ў балеце Адама «Жызель». На наш погляд, побач з народным артыстам БССР В. Давыдэвіч, Яўген Паўловіч можа быць адным з лепшых выканаўцаў гэтай партыі.

А. КАЛЯДЭНКА, мастак кіраўнік Беларускага харэаграфічнага вучылішча.

Музей Ул. І. Леніна старэйшых пісьмэр Забрэскай сярэдняй школы Шчучынскага раёна. Да 50-годдзя Савецкай улады і 100-годдзя з дня нараджэння правадзіў дзеці выраслі папярэдні мастак інфармацыйна-метадычнага ліста «Клубны вестнік».

НАШ ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНЫ ЛІСТОК

тэмі, якія працуюць дрэнна. Гэта нас асабліва трывожна. Часцей за ўсё ў гэтых устаноў культуры працуюць людзі без спецыяльнага адукацыі. Значыць, трэба нейкім чынам іх адукаваць і перш за ўсё вучыць іх семінары ж клубных і бібліятэчных работнікаў, на жаль, не сталі іх школай перадавога вопыту.

Э. ПЕТРЫК, задачы аддзела культуры Шчучынскага райвыканкома.

А. КУЛЯШОУ,

М. ЛУЖАНІН

Архадэ Куляшоў і Максім Лужанін спольны працу над сцэнарыем мастацкага фільма «Радзі ўсім». Падзелі ў фільме адбываюцца напярэдні Насцірніцкай рэвалюцыі ў Беларусі.

Галоўным героі твора—салдаты рэвалюцыянага грамадства павіны на чале з камандзірамі-бальшавікамі Камлюком, маістар Часовага ўрада на Заходнім фронце Жыліні, былы давац Равінскі, яго дачка Наталля, дзівіцца-боніма на Люба і інш. За арганізацыю братаў і намісціні садаптацыі ўрад Керэнскага загадуў расфармаваць полк, але салдаты не перапардаваліся гэтай загаду. Кантралявалі гэтыя элементы паліцыі зноў супраць рэвалюцыянак і іх супраць грамадзянска павіны і яго камандзіра Камлюка—насябіў іх сацыялістычнай рэвалюцыя...

Прапануем увазе чытачоў гэтыя кінасцэнарыі, які поўнасцю будзе надрукаваны ў трэцяй нумары часопіса «Полімя».

На запаваных пулах невялікай прыфрантавай станцыі стаяў салон-вагон.

Жыліні ў салоне за сталом праглядае паперы. Ясень чакае калі акіна. Ён бачыць, як да вагона ў супрааддзін Равінскага кіруюцца англіскі і французскі афіцэры.

— Падрыхтуеце загад аб знішчэнні грамадзянскага папка з усіх відаў забеспячэння, — кажа Жыліні.

— Слухаю, — паварочваецца Ясень і дадае: — Да вас замесныя карэспандэнты...

— Прасідце.

Калі Ясень хавасца за дзвярмі, Жыліні падымаецца і прыхарашваецца перад лустракам.

У салон шпарка ўлітае сярджана росту жывавы чалавек у форме англіскага маёра.

Жыліні вітаецца з ім:

— Рад вас бачыць зноў. Вы азін?

— Так. З прычыны поўнай скрутнасці размовы. Мой французскі калгас застаўся ў кулп капітана.

Маёр падышоў да стала.

— На гэты раз я не буду браць у вас ітэарыю. Жыліні насяржамусься.

— Мые прывалі сюды, — прывітае маёр, — ітэарыі англіска і французскіх прамыслоўцаў у Расіі.

Прамислоўцы павіны дамаўляцца з прамыслоўцамі, — у голасе Жыліна несхаванае расчараванне.— Я не маю дацвянення да іх.

Маеце гаспадыні кацішар, потым пытае.

— Давольна?

Жыліні прамалучаў, закурывае і прайшоўся па салоне.

— Маеце, — паўтарае маёр, — да ісеу сваёй краіны. Высокія колы, паптыкі і дыпламаты, лічбы, што бальшавікі могуць днём ахапіць уладу. Расіі пагражае хаос...

— А колы прамыслоўцаў, — ахаляжвае Жыліні маёра, — знепакоены праграмай бальшавікоў? Нацыяналізацыя заводаў, неграў, банкаў...

— А гэта?

